

להם שני צירים אחד למעלה (לי) ואחד למטה. אם נצא מהחתון פלו ממקומו אסור להחזירו (לה) שמא יתקע, אבל אם נצא מקצתו, דוחקו עד שמהחזירו למקומו, פיון שהעליון נשאר במקומו, בקל יכול להחזיר התחתון, (לט) אבל כשנצא העליון אסור (י) אפילו לדחוק ולהחזירו למקומו: וימשה (מ) של פרקים (מא) אסור להחזירה ולהדקה, ואם תקע חבץ חטאת, (מב) וואם היא * (נרבה להיות) רפויה, מתיר להחזירה (יבלבד (נג) שלא ינסך). (מד) ויכוס של פרקים, מתיר (מה) לפרקו ולהחזירו בשבת. (מו) ויש מי שאומר (י) (מז) שדין הכוס כדין המטה. הגה ואם ירפו (מה) להיות מהדק, אף על גב דעכשיו רפוי אסור (מיימני פכ"ב והגהות אשרי' וכלי' וכן נראה דברי הטר): זי יקורה שגשפרה מתיר לסמכה (ס) בארכות המטה, (מט) שהם כלי. לא כדי שמשלה, ואם כן הוי לה בונה, אלא כדי שלא תרד יותר; והוא שיהיו רפויים שיוכל לשלם כשירצה, אבל (נ) אם מהדקם שם, אסור: ח' יספסל שגשמט אחד מרגליו, אסור (נא) להחזירו למקומו. ולהניח אותו עד השמוט על ספסל אחר.

ב"י דרפני ואיתו רפ"י ג"כ אסור. ובשקע כפ"ס קדים דכל הנבילים האלו שפיר לשלטון, ולא גזרו אלא במסורה שדרכה להתפרק, כמ"ש ס"ס רע"ט, וד"ה כל יצאצא בו, אבל דבר שאין דרכו להתפרק שו"י בשלטון. וקמ"ב ט"ז: הבודח של כדיל ששט לנו ששט ב"ש שרד"ה², מאחר ששקרו ששימשו ש"י פרוק ממיד של מעדן גמר מאדאק אפילו אם הוא תועב בחנן שרד"ה. ע"ש: (ה) בארבעות. וקמ"ב בלעזא אט"ח: שד"ח לשלטון אסור לקבוע פתח הקודש דצמי לבנות, מ"א:

הרב המגיד, והוא יחידאה נגד כל הראשונים הנ"ל לענות הלקה, ועליו
העסקתי את בארתי בפרשנו: * דרשה להיות רפיות. והנה שאינו מקפיד
אם יתנוצץ במוח החורו²⁹), מה, אין לגור אלא בדבר שצריך להיות מעמידה
לדון (כלומר בשם הראב"ד), אבל כשמיא איתא לדוקא דבר שצריך גבורה
[אפואני אסדר, עד כאן לשון השגת אברבם:

אָסיר, דַּגְרוֹרִין בַּאֲמַצַּע אִשׁוּ מִן הַיָּד; (כ) וּבְאִפְלוּ בְּצִירִים שְׁלָנוּ שָׁחַם
 נָו תִּקְוָה יִרְחַב אוֹתוֹ בְּמִסְמָרִים; (לט) אָבֵל בְּשִׁנְאָה הַעֲלִיזוּ
 (מ) שֶׁל פְּרָקִים. הִנֵּנוּ שְׁעִשְׂיָה פְּרָקִים פְּרָקִים בְּשִׁבִּיל בְּעֵלִי אֲנֻנוֹת
 וְיִבְשִׁיבִין אוֹתָהּ: (מא) אָסוּר וְכו'. גִּנְהָה שָׁמָּה יִתְקַע בִּיתְדוֹת
 מִרִּים, דְּכִין שְׁעוֹשָׁה בָּהּ כָּלִי גְמוּר חֵיב מִשׁוּם בּוֹנָה, וְעֵין בְּסִימָן
 יֵן לְחַשׁ כָּלִל שָׁמָּה יִבּוֹא לְתַקְעָהּ; (מג) שְׁלֹא יִתְדֵק. וְרַפּוּי וְאִינוּ רַפּוּי,
 יִקְלוּ: (מה) לְפָרְקוֹ וּלְהַחְזִירוֹ. בְּשִׁהּוּא (ל) רַפּוּי, וְהַשְׁעָם, דָּאִין דְּרַךְ
 יִתְקַע, וְהַיֵּשׁ מִי שְׁאוֹמֵר סְבִירָא לֵה, כִּיּוֹן דְּעַל־פְּלִפְנִים דְּרַךְ לְהַדֵּק,
 יִכּוֹסוֹת שְׁלָנוּ הַעֲשׂוּיִים בְּחִרְצִים סְבִיב וְכִמוֹ אִלּוּ שִׁישׁ שְׂרִירִימָה סְמוּךְ
 אִם עֲשׂוּיִים כִּף שָׂרִי, דְּהֵתָם אִין עֲשׂוּיִים לְקִיּוּם; (מז) רַק לְפִתְחָן וְלִסְגָּרָן
 מִבֵּל מְקוֹם לְשִׁלְטָן שָׂרִי, וְלֹא גִזְרוּ אֵלָּא בְּמִנְהוּגָה שְׂדֵרְפָה לְהַתְפָּרֵק,
 הַתְפָּרֵק שָׂרִי בְּטִלְטוּל: (מח) וְיֵשׁ מִי שְׁאוֹמֵר וְכו'. וְלִכְתֻּבְהָ לֵשׁ
 נָה [אֲחֻרָנִים]: (מט) שְׂדֵין הַבּוֹס. וְהָיָה הַדִּין (ל) הַשְׁטַענְדֵּעֲרִי
 יוֹת מְהֵרָה, וְדִצָּה לִזְמֹר, לְהִיּוֹת (לז) מְהֵרָה וְתִקְוָה בְּחֹק, שְׂפִיזָה אִף
 אִינוּ כָּלִי רַק עֵץ בְּעֶלְמָא, (לי) כִּמוֹ מִקָּל, אִף־עַל־פִּי שְׁמִיכֹן הוּא
 מְגִנָּא־בְּרַחֲסָם, אָבֵל הָאֵלִיָּה בְּרָה וְחוֹסְפִת־שִׁבְתָּ חוֹלְקִים עָלֶי וּמִיָּרִים
 וְתִרְדּוּ יִתְרִימָה; (לו) וְעֵין בְּפִרְיִמְגְדִים: (ז) אִם מְהֵרָה וְכו'. הַשְׁעָם,
 מְחִיב בְּחֹק פְּלִיפֶּךָ שָׂרִי [מ"א ושא]: ח (נא) לְהַחְזִירוֹ לְמִקְוָמוֹ.

בדלת אלפנה שרי, אך לפי גרסתנו דגריס' דלת הגגרת', והינו בקשורה, ואפלו הכי אסור, אספן אפשר דאף בפשוטה למניסה וצניאה מדיר גספן אסור בדלת אלפנה: (כד) וְהָיָה הַדִּין לְהַפְּךָ, בְּאֵין לָהּ אֶסְקָפָה וְעִשׂוּיָהּ מִלְּחֻחֹת תְּרֻבָּה: (כה) מְגִנְאֲבָרְכֶם: (כו) מְגִנְאֲבָרְכֶם וְשָׂאֲרֵי אַחֲרֹנִים, וְעֵין בְּמַחְצִית־הַשָּׁקֶל בְּמָה שֶׁבָּמָה בְּשֵׁם הַתַּסְפֶּת־שֶׁבֶת: (כז) וְאִם הוּא מְדֹאֲבֹרְתָא אוֹ מְדִרְבָּנָן, מְלִי בְּשִׁטָּת וְשִׁי' וְחֻסְפֹּת, עֵין שֵׁם, וְעֵין בְּרֻבְכִּים פֶּרֶךְ כֹּה הִלְכָה כֹּה: (כח) מְגִנְאֲבָרְכֶם: (כט) בִּידִיּוּסָה, מְגִנְאֲבָרְכֶם: (ל) בֶּן פֶּרֶשׁ הַטִּי', וְלִשְׁנָא דְהַטוּר שֶׁבָּמָה דְשִׁרִי בְּכָל עֵנָן צִרִּיר עֵין לִפִּי פְרוּשׁ: (לא) טִי': (לב) וְהֵינוּ אֶפְלוּ לְהִדְקוּ בְּרֻבּוֹ, מִשְׁעֵם שֶׁמָּה יִתְּנֶה בְּחֻק, וְהָיָה לְלִשְׁנָא דְמִסְגֵּנְאֲבָרְכֶם מִנְכָּה וְלִשְׁנִידֶכּ בְּחֻק עֲלִינִי הַשְׁרִי' הוּא חֲשׁוֹב כְּמוֹ תֹלָעֵם מִשְׁ, וְצִלְפֶּן אֲסוּר אֶפְלוּ לְהַטוּר בְּכָל מְנִי, וְהַטִּי' בִּרְיֵשׁ סִיעִירֶכָּן ז' מִשְׁמַע דְּסִבְרָא לֹא דְאֶפְלוּ עֲלִינִי שִׁרִּיר' בְּחֻק הוּא רַב אֲסוּר דְּרֻבָּנָן, וְאִסְפֶּן מְטִילָא לְדִשָּׁה רֵאשִׁינָה דְּהוּא דַּעַת הַטוּר שִׁרִי כְּשֶׁמִּהְדְּקוּ בְּרֻשָּׁה. וְעֵין בְּסִפֵּר טְאֲמִיר מְדִכִּי שֶׁמֶאֱדִיר דְּעֵנָן כְּלִי שֶׁל שִׁרִּיר' וּמַעֲדָד לְהֶקֶל, וּמִסָּל מָמוֹם מִסִּיךְ דְּלִמְעֻשָּׁה יֵשׁ לְהַחֲמִיר כְּחִשְׁגִּנְאֲבָרְכֶם, אִךְ בְּעֵדָה דִּין מִשְׁמַע לֹא דְּסִבְרָא לֹא עֲלִינִי שִׁרִּיר' הוּא רַב אֲסוּר דְּרֻבָּנָן בְּכָל מְנִי, עֵין שֵׁם: (לג) מְגִנְאֲבָרְכֶם אֲלֵינָה רַבָּה לְשִׁלְחֵנ־צִי' שִׁטִּים וְשִׁי': (לד) מְגִנְאֲבָרְכֶם בְּשֵׁם אֲנָחֵד: (לה) דְּחֶסֶת הַרְקִי, הָלָא הֲרַעַת רֵאשִׁינָה הַטוּר כְּסִבְרָא לֹא דְשִׁרִי, וְכֵּה שְׁהִינָה חֲרִיבָא בְּרִישׁ הַסִּיעִיר דְּנוֹקָא בְּשִׁרְכָּה לְהִלִּית רְמוּיָה שֶׁרִי, נִקְטָה כְּכִי דְּנוּהָ לְכִי עֲלֵמָה שֶׁרִי, אֲבָל בְּמָסָת לְרַעַת הַטוּר אֶפְלוּ אִם דְּרָבָה לְהִלִּית מִהְדֵּק קֶנֶת גֵּם שֵׁן בְּשִׁעֻשָּׁה רַבִּי כֵּינן שֶׁאֵין דָּרָה לְהִלִּית בְּחֻק, וְהֵנָּה מִשְׁמֵם מִשְׁמֵם: (לו) פֶּרֶשׁ מְדִיּוּס: (לז) הֵינוּ שְׁהוּא מַעֲדָד דְּלִידֵיהּ אֶפְלוּ בְּמִהְדֵּקוּ בְּרֻשָּׁה, וְלֹא שֶׁן שֶׁן כְּלִי מִהְנוּ כֹּל שֶׁאֵין שֵׁם לִי עֲלִי, וְלַעֲוִיתָ דַּעַת, דְּכִר חֲרֵשׁ

תרגומים: 1 עמוד להנחת על-גב ספר וכדומה. 2 הברגה.

Tél (France) : 01.80.91.62.91
Tél (Israël) : +972.77.466.03.32
contact@torah-box.com

הלכות שבת סימן שיג שיר

באר הגולה 238

(נב) יֵשׁ מִי שֶׁמְחַמֵּר לְאַסֹּר (נג) וְעַיִן לְעֵיל סִימָן שֶׁחַ: ט (ט) יִתְחַלֵּץ עֵץ בְּעֵץ. בֵּין שֶׁתִּקַּע בְּמַסְמֵר בֵּין שֶׁתִּקַּע (נד) בְּעֵץ עֲצָמוֹ עַד שְׁנֵת־אֶחָד, הָרִי זֶה תוֹלֶדֶת בִּזְיָה: י יִחַצֵּר שְׁנֵת־לֶחֶלֶת בְּמִימֵי גִשְׁמִים יָכוֹל לְזָרוֹת בָּהּ תָּכֵן, (נה) וְלֹא תִשָּׁיב כְּמוֹסִיף עַל הַבִּנְיָן, וּבִלְבָד שִׁישְׁנָה, שְׁלֹא יִזְרֶה לֹא כֶסֶל וְלֹא כִקְפָה אֲלֹא בְשׁוּלֵי הַקֶּפֶה, "שִׁישְׁתִּקְנָה וְיִבְיֵא תָכֵן עַל שׁוּלְיָהּ דְּהִינֵי עַל-יָדֵי שְׁפִיר, (נו) אָבֵל (ו) בֵּינֵי אֲסוּר:

שיר דברים האסורים משום בנן וסתירה בשבת, ובו י"ב סעיפים:

א *אֵין בִּנְיָן וְסִתְרָה בְּכָלִים. יוֹהֲנִי מְלִי (א) שְׁאִינוֹ בִּנְיָן מִמֶּשֶׁ, יִכְגֹּוֹן חֲבִית הֵנָּה (ב) *שְׁאִינָה מִתְּנֻקָּת (ג) אֲרֻבָּעִים סָא (ת"ה ס"ה) שְׁנֵת־שִׁפְרָה וְדִבְק שִׁבְרִיהַ בְּזֻפָּת, (ד) יָכוֹל לְשִׁבְרָה לִקַּח מִה שֶׁבְּתוֹכָהּ, וּבִלְבָד (ז) שְׁלֹא יִבְנוֹן (ח) לְנִקְבָּה נִקְבַּה נִפָּה שִׁתְּרָה לָהּ לְפִתְחָהּ, דָּאִם-כֵּן הֵנָּה לָהּ (ו) מִתְּנֻקָּת מִנָּא, אָבֵל אִם הִיא שְׁלֵמָה (ז) *אֲסוּר לְשִׁבְרָה אֶפְלוֹ בְּעֵינֵן (ח) שְׁאִינוֹ עוֹשֶׂה כָּלִי, "וְאֶפְלוֹ נִקְבַּה בְּעֶלְמָא אֲסוּר

באר היטב

(ט) הַתּוֹקֵץ. וְכֵן הַתּוֹקֵץ הַעֵץ הַחוּץ הַקָּרֵם וְכֵן הַמִּסְבָּק עֵץ תִּקְוָה שֶׁבִּי מִשׁוֹם סוֹתֵר אִם מִתְּנֻקָּת לְתַתָּן, רַמְבָּם, מ"א: (י) בֵּינֵי. וְעַיִן אִינוֹרְהוּדֵי שְׁרִי אִם יֵשׁ בּוֹ צִרְךְ הַרְפָּה, כָּל מִיֵּד שֶׁהוּא שְׁבִית דְּשִׁבּוֹת, ט"ז. וְכַתֵּב כ"ח: דוֹקָא תָּכֵן, אָבֵל דְּבָר דְּמִכְשָׁל לֹא הֵסֵם אֲסוּר, דְּאִיכָא מִשׁוֹם אֲשׁוּמֵי גְמוּלָה. וְכַתֵּב מ"א: גִּיל דוֹקָא תָּכֵא שְׁבֵא לְתַתָּן חֲצֵר אֲסוּר דְּמִי לְבִנְיָן, אָבֵל בְּע"א

באר הלכה

* שְׁאִינָה מִתְּנֻקָּת וְכוּ'. עֵינֵן בְּמִשְׁנֵה בְרוּרָה דְּבִמְתְּנֻקָּת אֲסוּר אֶפְלוֹ חֲבִיתָה רְעוּזָה בָּזֶה, וְעַיִן בְּאֵלֶיהָ רַבָּה שֶׁהִיא, דְּרַעַת הַרְשָׁאָה דְּבִמְתְּנֻקָּת רְעוּזָה בָּזֶה אֶפְלוֹ מִתְּנֻקָּת אֲרֻבָּעִים סָא אֵין שֶׁנָּה בָּהּ שֶׁם סִתְרָה: וְהָרֵאָה דִּישׁ לְהַקֵּל עַל-יָדֵי אִינוֹרְהוּדֵי, דְּבִלְאֵי הָכִי הוּא אֲסוּר דְּבִנְיָן, וְהָרֵאָה הוּא מְקַלֵּל: * אֲסוּר לְשִׁבְרָה וְכוּ'. עֵינֵן בְּמִשְׁנֵה בְרוּרָה, דְּאִף שֶׁהוּא מְקַלֵּל, מִדְּרַבָּנָן מִיָּהוּ אֲסוּר, בֵּן מִתְּבָאֵר מִדְּבָרֵי הַפְּנִינִי אֲרֻבָּעִים וְשִׁבְרֵי אֲרֻבָּעִים, וְדַע, דְּאִף דְּבִמְתְּנֻקָּת רִשִׁי מִשְׁמַע דְּבִמְקַלֵּל, הִכִּי שֶׁהוּא לְעִרְךָ שְׁבִית מִמֶּר לְתַתָּלָהּ, תּוֹסֵפוֹת רַמ"א שֶׁ תְּרִין פְּלִיגֵי עַלֶּה [מ"א], וְתִפְקֵא-מִנָּה מִזֶּה גַם לְעֵינֵן שְׁאֵר מְלָאכוֹת, וְאֶפְשָׁר דָּגֵם רִשִׁי מוֹדָה בְּשִׁאָר מְלָאכוֹת, וְהַדַּע, דְּלִעֲנֵן סִתְרָה מְגִדֵּל גָּדוֹל שֶׁהוּא בְּכָלִי אֲחֵל, מוֹכַח מִרִּשִׁי עֲרִיבִין ל"ד, וְכֵן מוֹכַח מִהַגְמָרָא שֶׁם בְּמִסְקָנָא, דְּאֲסוּר לְבָלִי עֲלֵמָא לְשִׁבְרָה וְלִקַּח מִמֶּנּוּ הַעֲרִיב לְאָכְלוֹ, אִף שֶׁהוּא גָּסִיפֵין לְעִרְךָ שְׁבִית, וְאֶפְלוֹ לְהַפְסִיקֵים דְּסִבְרָא לְהוֹ דְּאִף כָּלִי שֶׁלֵּם מִמֶּר לְשִׁבְרָה וְלִקַּח מִמֶּנּוּ הַאֲכִל, טַעְמִיהוּ בַּק מִשְׁמֵם דְּהִבְיָא לְהוֹ דְּאִין שֶׁנָּה שֶׁם סִתְרָה כָּלִי בְּכָלִים, אָבֵל לֹא מִשְׁמֵם

וְאֶפְלוֹ לְעִשׂוֹתוֹ רַפּוּי, גְּזֻרָה שְׁמָא יִתְקַע בְּיָדָהּ כְּרִי לְתַתָּלָהּ⁽³⁰⁾: (נב) יֵשׁ מִי שֶׁמְחַמֵּר לְאַסֹּר (נא) וְעַיִן לְעֵיל סִימָן שֶׁחַ: ט (ט) יִתְחַלֵּץ עֵץ בְּעֵץ. בֵּין שֶׁתִּקַּע בְּמַסְמֵר בֵּין שֶׁתִּקַּע (נד) בְּעֵץ עֲצָמוֹ עַד שְׁנֵת־אֶחָד, הָרִי זֶה תוֹלֶדֶת בִּזְיָה: י יִחַצֵּר שְׁנֵת־לֶחֶלֶת בְּמִימֵי גִשְׁמִים יָכוֹל לְזָרוֹת בָּהּ תָּכֵן, (נה) וְלֹא תִשָּׁיב כְּמוֹסִיף עַל הַבִּנְיָן, וּבִלְבָד שִׁישְׁנָה, שְׁלֹא יִזְרֶה לֹא כֶסֶל וְלֹא כִקְפָה אֲלֹא בְשׁוּלֵי הַקֶּפֶה, "שִׁישְׁתִּקְנָה וְיִבְיֵא תָכֵן עַל שׁוּלְיָהּ דְּהִינֵי עַל-יָדֵי שְׁפִיר, (נו) אָבֵל (ו) בֵּינֵי אֲסוּר: (א) שְׁאִינוֹ בִּנְיָן מִמֶּשֶׁ, יִכְגֹּוֹן חֲבִית הֵנָּה (ב) *שְׁאִינָה מִתְּנֻקָּת (ג) אֲרֻבָּעִים סָא (ת"ה ס"ה) שְׁנֵת־שִׁפְרָה וְדִבְק שִׁבְרִיהַ בְּזֻפָּת, (ד) יָכוֹל לְשִׁבְרָה לִקַּח מִה שֶׁבְּתוֹכָהּ, וּבִלְבָד (ז) שְׁלֹא יִבְנוֹן (ח) לְנִקְבָּה נִקְבָּה נִפָּה שִׁתְּרָה לָהּ לְפִתְחָהּ, דָּאִם-כֵּן הֵנָּה לָהּ (ו) מִתְּנֻקָּת מִנָּא, אָבֵל אִם הִיא שְׁלֵמָה (ז) *אֲסוּר לְשִׁבְרָה אֶפְלוֹ בְּעֵינֵן (ח) שְׁאִינוֹ עוֹשֶׂה כָּלִי, "וְאֶפְלוֹ נִקְבָּה בְּעֶלְמָא אֲסוּר

שיר דברים האסורים משום בנן וסתירה בשבת, ובו י"ב סעיפים:

א *אֵין בִּנְיָן וְסִתְרָה בְּכָלִים. יוֹהֲנִי מְלִי (א) שְׁאִינוֹ בִּנְיָן מִמֶּשֶׁ, יִכְגֹּוֹן חֲבִית הֵנָּה (ב) *שְׁאִינָה מִתְּנֻקָּת (ג) אֲרֻבָּעִים סָא (ת"ה ס"ה) שְׁנֵת־שִׁפְרָה וְדִבְק שִׁבְרִיהַ בְּזֻפָּת, (ד) יָכוֹל לְשִׁבְרָה לִקַּח מִה שֶׁבְּתוֹכָהּ, וּבִלְבָד (ז) שְׁלֹא יִבְנוֹן (ח) לְנִקְבָּה נִקְבָּה נִפָּה שִׁתְּרָה לָהּ לְפִתְחָהּ, דָּאִם-כֵּן הֵנָּה לָהּ (ו) מִתְּנֻקָּת מִנָּא, אָבֵל אִם הִיא שְׁלֵמָה (ז) *אֲסוּר לְשִׁבְרָה אֶפְלוֹ בְּעֵינֵן (ח) שְׁאִינוֹ עוֹשֶׂה כָּלִי, "וְאֶפְלוֹ נִקְבָּה בְּעֶלְמָא אֲסוּר

שער הציור

הוּא וְלֹא נִהְיָא, דְּבִינֵן שְׁנֵת־אֶחָד אֲסוּר שְׁלֹא לְבָשֵׁל כָּלִי מִתְּכָנֵי לֹא פְּלִיגֵי בְּמִלְחָמָה, וְאֲסוּר כָּל דְּבָר שֶׁהִיא מִתְּכָנֵי מִמֶּר לְטַלֵּל וְהוּא גוֹבֵם בְּפִעְלָתוֹ שֶׁהִיא אֲסוּר לְטַלֵּל: (לח) עֵינֵן בְּבִית-יוֹסֵף: (לט) עֵינֵן בְּהַרְבֵּי הַמִּגְדֵּר שֶׁקוֹרֵוּ מִמֶּה דְּמִלְבָּנוֹת הַמֶּשֶׁה, שְׁבִית מ"ז, וְכֵן עֵינֵן הַגִּי'רָא, וְשֶׁם כָּלִי הוּא: (מ) שֶׁם בְּגִמְרָא ק"ב, עֵיל שְׁפָאָה בְּקוֹפִינָא דְּבָרָא וְכוּ', עֵינֵן שֶׁם: (מא) מְגִלָּת־אֲבָרָהִם וְכ"ח וְש"א: (מב) מְגִלָּת מִסְמֵן שֶׁבֵּן עֲצִיף י"ד: (מג) פְּרִי-מִגְדָּיִם: (מד) מִתְּבָאֵר מִדְּבָרֵי הַבִּית-יוֹסֵף עַל-יָדֵי שִׁטָּת הַתּוֹסֵפוֹת וְהָרָא"ש, עֵינֵן שֶׁם: (מז) מְגִלָּת־אֲבָרָהִם: (מח) כֵּן פֶּרֶשׁ הַתַּהֲרֻוֹת לִפִּי שִׁטָּת הַרְמָא, וְעַיִן בְּבָאוֹר הַלֵּכָה: (מט) מִן מִשְׁמַע מִרְשִׁי בִיעָה ל"א עֲמוּד ב' דְּבִינֵן הַמִּתְחִיל וְהַתָּמֵן, וְכַשֵּׁי: (ס) בְּסִיעִף זֶה, דְּבִינֵן הַמִּתְחִיל וְאֶפְלוֹ כ"ה, עֵינֵן שֶׁם בְּגִמְרָא: (סא) לְבִישִׁי-שְׂנֵד:

הלכות שבת סימן שיג שיד

ביאורים ומוספים

שימוש נוסף, צידד הגרש"ז אויערבך (ששי"כ פ"ט הע' יד, ח"ג שם) שאסור לפתוח משום תיקון מנא.

טעם אחר לכך שאין בפתיחת קופסאות שימורים משום איסור סותר כתב בשו"ת אגרות משה (אורח ח"א סי' קכב ענף ט). שיש לדון את הקופסה בקליפה לאוכל וכדין 'חותלות' המובא בשו"ע להלן סי'ח. וכמו שמתיר לשבור קליפה של אגוז כדי לטול את האוכל שבתוכו, כך מותר לפתוח קופסת שימורים כדי לטול את האוכל שבתוכה [וראה מה שכתבנו להלן (סי' קכב)]. והוסיף, שלמעשה כיון שבני תורה מועטים הם, אין להתיר את הדבר אם לא לצורך גדול, כגון בסעודת נישואין או שהזמין אורחים, ויתבייש אם לא יפתח את הקופסאות, וגם באופן זה יפתח ע"י נכרי, ואם אין נכרי, אם הוא תלמיד חכם יפתח כצניעא. מאידך, התהלה לרוד (סי' יב) כתב שהפחת קופסת שימורים עובר על איסור סותר, שלדעתו יש תורת כלי על הקופסה אף בעודה סגורה, ואף אין דינה כימוסתקי או חותלות.

על הדיון אם יש איסור בונה או מכה בפטיש בפתיחת קופסאות שימורים, ראה הע' הבאה.

[משנ"ב סי' ה]

לנפקה נקב יפה⁽³⁾ וכו', ומכאן לנפות השבירה שתשאר עוד קלי⁽⁴⁾. והפחת קופסת שימורים, כתב החזו"א (אורח סי' נא סי' יא) שאף אם לא עשה פתח יפה חייב משום בונה, ואף על פי שהנקב הבית חייב משום בונה רק אם עשה פתח יפה, מכל מקום, הואיל וקופסת שימורים בעודה סגורה אינה נחשבת כלי [כמו שהובא בשו"ע סי' א], הפחת אותה נחשב כיוצר כלי גם אם לא עשה פתח יפה, וחייב משום בונה. ואף אם דעת הפותח להשליך את הקופסה לאחר שירקון אותה מתכולתה, צידד החזו"א (שם) שאסור לו לפתוחה, שהרי הרבה אנשים משתמשים בקופסאות לאחר ריקון, וגם יש שאינם מרוקנים את הקופסה מיד מכל תכולתה, אלא מוציאים חלק מהאוכל ושומרים את השאר בקופסה לזמן אחר, לכן יש לגזור שלא יפתחנה גם מי שדעתו להשליכה מיד, שמה יפתח את הקופסה אף כשדעתו להשתמש בה שימוש חוזר [וכפי שמצינו בגמרא בבבא מציעא ג', ב שגורו על מי שלא מכין לכלל, שמה יכין לכלל]. עוד צידד החזו"א (שם), שמעיקר הדין אסור לו לפתוחה ולא רק משום גזירה, לפי שנחשב הוא כעושה כלי אף אם אין בדעתו להשתמש בקופסה לאחר שירקון אותה, שכיון שהרבה אנשים משתמשים בקופסאות שימורים לאחר שמרוקנים אותן, לכן שם כלי על קופסת שימורים ריקנית, ודעתו שלא להשתמש בה לאחר הריקון אינה מפקיעה ממנה שם כלי.

ודעת הגרש"ז אויערבך (ששי"כ פ"ט הע' י ויד), שמותר לפתוח במקום שהמנהג הוא לזרוק את הקופסה לאחר שמרוקנים את האוכל שבתוכה, וגם דעת הפותח לזרוקה לאחר שירקון אותה, שכיון שרגילים לזרוק אותה מיד, אין לה חשיבות כלי, ולכן הפותח אותה אינו נחשב כמתקן כלי. וכן כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ד סי' פב סי' לו), והוסיף, שבמקום שהדרך לזרוקה גם החזו"א מודה.

אכן דעת המנחת יצחק (שם), שבזמננו אף שרוב האנשים משליכים את הקופסאות מיד לאחר שמרוקנים אותן, מכל מקום מכיון שיש שמחזיקים אותן לצורך ביטול ביצים [כדי שאם תימצא בהן טיפת דם, לא יצטרכו להגעיל את הכלי, אלא ישליכו אותו], נכון הוא במקום שאין זורקים אותן, וכן דעת הגר"צ קרליץ (חוט שני ח"ב פ"א סי' ב). ובמקום שאין נוהגים לזרוק את הקופסה, כתב בשו"ת מנחת יצחק (שם) סי' לו) שמותר לנקב את הקופסה באופן שלא תזדה ראויה לשימוש לאחר הפתיחה, ולפתוחה לאחר מכן. וכן דעת הגרש"ז אויערבך (ששי"כ פ"ט הע' ב) וכן דעת הגר"ש אלישיב (הלכות שבת כשבת ח"א פ"ד הע' 77). והגר"י קניבסקי (ארחות רבינו ח"א עמ' קמ) הביא את דעת החזו"א שמותר לעשות נקב בקופסה באופן שגורם מיד לכך שאינה המשך במילואים עמוד 38

[משנ"ב סי' נא]

ואפילו לצעזעו רפוי, גזירה שפא יתקע בנחך כדי לתקן⁽³⁰⁾.

30) ולדעת החזו"א (המובאת לעיל (סי' קכב)), מותר להחזיר באופן רפוי אפילו במקום שהדרך היא לתקן.

[משנ"ב סי' נב]

ואפילו בטל טול אסור לדידהו⁽³¹⁾ וכו', להניח הנקל בתוכו ולתקע⁽³²⁾.

31) וכתב הכ"י שדין זה נלמד מהדין המובא בשו"ע לעיל (סי' שח סט"ז) שכירה שנשמטה אחת מירכותיה אסור לטלטלה, מידה שמה יתקע. והחזו"א צידד (אורח סי' נ ס"ק י), שמי"מ מותר לטלטל את הכירה לשם החזרת הדרך בצורה רפואה, שהרי לדעת החזו"א (המובאת לעיל (סי' קכב)) מותר להחזיר באופן רפוי אף דבר שדרכו בתקיעה, שכיון שעוסק הוא להחזיר באופן רפוי, אין מקום לחשוש שמה יתקע, אבל לטלטלה טלול בעלמא אסור, שמה ישכח ששבת היום ויתקע.

הוסיף החזו"א (שם), שלדעת הסוברים שדבר שדרכו בתקיעה אסור להחזירו אפילו ברפוי נשאף לדעת החזו"א יש ראשונים שסוברים כן, כמובא בהע' שם, אסור לטלטל את הכירה כלל.

32) ודוקא שנשמטה הרגל, אבל אם נשברה, או שנשמטה זה מכבר ואינה מצויה, כתב לעיל (סי' שח ס"ק ט) בשם אחרונים, שמותר לטלטל את הספל, שכן באופן זה לא שייכת הגזירה של שמה יתקע.

[משנ"ב סי' נה]

משום דלא מבטל לה התם⁽³³⁾.

33) ומטעם זה כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ה סי' עה), שאפילו לדעת הסוברים שלא התיר כיבוד או הדחה במקום צורך גדול אפילו בקרקע מרופפת [ראה שם שלמד כן ברע"ה הרמ"א], מותר להדיח צואה שבאטלת השירותים, שכן טעם איסור כיבוד והדחת רצפה הוא משום השוויית גומות, וטעם זה אינו שייך אלא בכיבוד והדחת אבק ואשפה וכדו', שאף על פי שמטרת המכבד או המדיח היא להסיר את האבק או האשפה, מי"מ אם יכנסו לגומא שבקרקע, מעותין הוא שישאיר שם, אבל בצואה, שדאי אין הוא מעותין שתישאיר שם, ואינו מבטלה שם, לא מורו שלא להדיחה. וכן הורה הגר"צ קרליץ (ארחות שבת ח"א פ"ח הע' ב) שמותר להדיח את השיש שבמטבח או את האסלה שבשירותים, אף שהם מחוברים לקרקע, ואין בכך איסור הדחת קרקע. וכן כתב הגר"ש וואינר (שם) בירורי הלכות עמ' תקטז אות ו).

סימן שיד

דברים האסורים משום בנן וסתירה בשבת

[משנ"ב סי' נא]

דאין זה סתירה גמורה⁽¹⁾, אכל אם היתה שלמה, הוי סתירה גמורה⁽²⁾.

1) וכן הזורק כדור העשוי משלג, ועל ידי כך מתפורר הכדור, דעת הגרש"ז אויערבך (ששי"כ פ"ט הע' קט, ח"ג שם) שלא עבר על איסור סותר, כיון שאין זו סתירה גמורה, ועוד, שאין כוונת הזורק לפורר את הכדור.

2) ופתיחת קופסאות שימורים, דנו אחרונים אם יש בה משום איסור סותר, וכן דנו אם יש בה משום איסור בונה או מכה בפטיש, שכן משנעשה פתח בקופסה ראויה היא לשימוש.

החזו"א כתב (אורח סי' נא סי' יא) שאין איסור סותר בפתיחתה, לפי שבעודה סגורה אין היא נחשבת ככלי כלל [ומכל מקום אסור לדעתו לפתוח קופסת שימורים משום איסור בונה, כמובא להלן בסי' ד]. ודעת הגרש"ז אויערבך (ששי"כ פ"ט הע' י) שהקופסה נחשבת כלי אף בעודה סגורה, ומכל מקום אין בכך משום איסור סותר ומותר לפתוחה, שכיון שאין הדרך להשתמש בה שימוש חוזר אלא לזרוקה מיד לאחר פתיחתה, דינה כחבית שהדביק שבריה בזפת [מוסתקי], שמותר לשבורה כיון שאינה כלי חשוב. [אכן, אם בדעתו להשתמש בקופסה

הלכות שבת סימן שיד

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק ח]

דאם תקע מסמר פכחל [לתלות עליו] חזב משום מכה פפטיש⁸.
העושה נקב בקרקע הפית שניצא המים, חזב משום בונה⁹.

8 אבל משום בונה אינו חייב. וטעם הדבר ביאר הגר"נ קרליץ (חוט שני ח"ב פל"ו ס"ק א), לפי שבתקיעה זו אין הוא מתעסק בהוספה על הבנין, אלא בהתקנת המסמר שיהיה ראוי לתלות עליו.

9 וכן מרוב שיש בו קשים ועשבים הסותמים ומעכבים את קילוחו, כתב השו"ע לקמן (סי' שלו ס"ט) שאסור לפותחו אלא במקום הפסד ע"י שינוי ובצנעא [ואע"פ ששינוי אסור מדרבנן, מכל מקום לא גזרו במקום הפסד].

וכיור שנסתם, דעת הגר"ש אלישיב (ארחות שבת ח"א פ"ח סל"א) שדינו כצינור שעליו בו עשבים שאסור לפותחו כדרכו, ולכן אין לפתוח את הסתימה במשאבה ידנית המיוחדת לכך [פומפה], אלא רק בשינוי ובמקום הפסד בלבד. וכן רעת הגר"נ קרליץ (חוט שני ח"ב פל"ו ס"ק א) שאסור לפתוח סתימה בכיור, ובודאי שלא על ידי כלי המיוחד לכך.

מאידך, בשו"ת אגרות משה (אורח חיד סי' מ אות ט) כתב שאם דבר מצוי הוא בכיור זה שיסתם, אין הסתימה נחשבת קלקול, ואין פתיחתה נחשבת אלא כהדחת כלים לצורך השבת, ולכן מותר לפותחה בפומפה. ואילו כיור שאינו מצוי שיסתם, אם עדיין יוצאים המים מעט מעט, נחשבת פתיחתו כתיקון מועט [אף אם אין צורך באומן לשם כך]. ואין לתקנו אלא בשינוי, אבל אם נסתם לגמרי, הרי הוא תיקון גמור כעשיית פתח, ואסור בכל אופן [ומי"מ אם יש צורך גדול בדבר, יש להתיר לעשות כן על ידי נכר].

והגרש"ז אויערבך (שו"ת מנחת שלמה תנינא סי' יט ס"ק ד, שש"כ פ"ב הע' ג) צידד שמותר לפתוח סתימת כיור או בית הכסא בפומפה, שדומה הדבר לבקבוק שנסתם צווארו, שמותר לסלק את הסתימה גם אם הבקבוק מדובר לקרקע.

[שעה"צ ס"ק ט]

ולכן פנינו שיש צווי להכניס ולהוציא דפנתח¹⁰ וכו', רק שיהיה דרכו של אותו דבר לעשות בו נקב בזה לאיזה פפטיש¹¹.

10 וביאר החזו"א (אורח סי' נא ס"ק י), שכיון שבכלי כבר יש פתח העשוי להכניס ולהוציא ושם לא כן דעת החזו"א היא שאין זה נחשב כלי, כמוכא בשמו לעיל (ס"ק ה), העושה בו פתח שמיעד רק להכניס או רק להוציא, הרי הוא טפל לפתח שעשוי גם להכניס וגם להוציא, ואינו נחשב כפתח הכלי, אלא כפתח לשימוש זמני, ולכן מדאורייתא אין איסור לעשותו.

11 וכן המנקה נקב בפי קומקום, או מרחיב נקב הקיים כבר, דעת הגרש"ז אויערבך (שו"ת שלמה ס"ק ז אות ג) שחייב משום מכה בפטיש, על אף שכדי להכניס מים מסירים את המכסה ונקב זה עשוי רק להוציא מים.

[משנ"ב ס"ק יא]

על-כל-פנים פסיק רישא הוא¹². והנה, לענין עקר הדין הספיקו הסגן-אבנרם וכו', דפסיק רישא אסור אף במלתא דרבנן¹³.

12 את טעם החילוק שבין הוצאת סכין התקועה בחבית להוצאת סכין התקועה בבית, ביאר החזו"א (אורח סי' נא ס"ק טו) באופן אחר, שהרחבת נקב בחבית אינה נחשבת מלאכה כלל אם לא ניחא ליה בהרחבה, וכפי שכתב בביאור הגר"א המובא בשעה"צ (ס"ק יג). ולכן מותר להוציא סכין שתקועה בחבית, אבל הרחבת נקב בבית נחשבת מלאכה אף אם לא ניחא ליה, ולכן אסור להוציא סכין שתקועה בבית.

13 ובמקום צער, כגון שביום קר נבנסה ציפור דרך חלון פתוח לבית, כתב לקמן (סי' שטו ס"ק ה) שמותר לסגור את החלון, אף על פי שהיא ניצודת ע"י כך, כיון שהיא פסיק רישא ולא ניחא ליה במלאכה דרבנן [שכיון שהבית הוא מקום גדול, אין הציפור נחשבת כניצודת מהתורה].

ופסיק רישא דלא ניחא ליה בתרי דרבנן, כתב בשעה"צ לקמן (שם ס"ק יח וסי' שלו ס"ק ב) שמותר, וכן כתב החזו"א (אורח סי' נב ס"ק טו וסי' סא ס"ק א), אלא שסיים שלדינא אין היתר זה מוכרז, ושאלו לו מקור בגמרא, ולכן ראוי להחמיר.

[משנ"ב ס"ק יז]

והשיב פפותח מתדש¹⁴.

14 ואיסור זה, כתב החזו"א (אורח סי' נא ס"ק יז) שאינו אלא מדרבנן, שכן אפילו סתימה מעולה שבנקב חבית אינה מבטלת את הנקב, ופתיחתה נחשבת כפתיחת בית, ומותרת מעיקר הדין, אלא שחכמים החמירו ואסרו לעשות כן אם הוא למטה מן השמרים.

[משנ"ב ס"ק טו]

מתר לפתחו¹⁵ וכו', דאוקה הסתימה לא חשיבא סתימה כלל¹⁶.

15 ואף חבית המחזיקה ארבעים סאה שנחשבת כאוהל, ובנין וסתירה בה נחשבים כבנין וסתירה בקרקע נוכחי שכתב לעיל (ס"ק ב), כתב החזו"א (אורח סי' נא ס"ק יז) שמותר לפתוח בה נקב שנסתם למעלה מן השמרים.

16 וקופסאות קרטון הסגורות ע"י קיפולן מלמעלה והדבקת הקפלים זה לזה, כגון קופסאות חלב או מיץ טבעי וכדו', והדרך לפותחן היא ע"י הפרדת הקפלים, כתב בשו"ת אגרות משה (אורח חיד סי' עח) שאסור לפותחן, ואין דינן כדיון נקב ישן שנסתם [אותו מותר לפתוח כשהוא מעל השמרים], משום שבקופסאות אלו לאחר מילוי תוכן הקופסה סוגרים את הפתח יפה יפה, ובטל הנקב הראשון, ולכן נחשבת פתיחתן כעשיית נקב חדש.

מילואים

38

הלכות שבת סימן שי

המשך מעמוד הקודם

[ביה"ל ד"ה בשל]

ונכבד אחריו, פטר לישאל לטלטל המנוחה אחריו²⁸.

(28) והחזו"א כתב (אורח סי' מד ס"ק יב), שלכאורה נחשבת המנוחה מוקצה באופן זה, כיון שבשעה שהנך דולק אסור לטלטל, מפני שאינו ראוה לכלום או מפני שנעשה בסיס לשלחבת, ואם כן נאסרה המנוחה בטלטול גם לאחר מכן.

[ביה"ל ד"ה אף על פי]

לעיל בסימן רעט בבאור הלכה בדבור המתחיל ע"י שלא הרליק²⁷.

(27) שם כתב בשם הפמ"ג, שלדעת הרמב"ם (פכ"ה מהל' שבת ד"א) לא הותר לטלטל דבר המוקצה מחמת מיאוס אלא לצורך גופו ומקומו, והוסיף, שבבעל המאור (שבת סו, ב בדפי הרי"ף) ובר"ן (שם) לא משמע כן.

הלכות שבת סימן שיג

המשך מעמוד קיט

בנייר העומד לשימוש חד פעמי כגון נייר מגבת, דעת הגר"ש אויערבך (שש"כ פכ"ב הע' מז) שמותר, שאע"פ שמבטל בכך את המגבת, אינו נחשב מבטל כלי מהיכנו אם על ידי כך הוא מכלה את הכלי. והוסיף, שבמגבת חד פעמית יש טעם נוסף להתיר, שכן היא מיועדת לניגוב וכדו', ולפיכך השימוש בה אינו נחשב כביטול כלי. וזאת מזה שכתבנו בביה"ל לעיל (סי' רסה ס"א ד"ה מפני), בענין ביטול כלי מהיכנו.

[ביה"ל ד"ה וזכה]

וכינו שאינו מקפיד אם יתנועע בתוך החור²⁹.

(29) וביאר הגר"ש קרליץ (חוט שני ח"ב פל"ז ס"ק ד), שכל הכנסה של דבר למקום הרחב ממנו, כגון הכנסת רגל של שולחן למקום הקבוע לו בשולחן, באופן שאותו מקום רחב מהרגל, נחשב כחיבור רפוי.

וכן פלטות המונחות בצידי השולחן ומיועדות להאריכו, דעת הגר"ש קרליץ (שם) שפתיחתן חשובה כפתיחת דבר רפה, אע"פ שקשה לפתוחן מחמת כובדן, ומחמת כובד השולחן המונח עליהן. והוסיף, שאף אם הפלטה העליונה מחוברת לבסיס השולחן ע"י מסמרי עץ, מותר להרימה כדי לפתוח את הפלטות שמתחתיה, שאף חיבור זה חשוב כרפוי.

הלכות שבת סימן שיג

המשך מעמוד 238

(5) וקופסת שימורים שיש בה נוזלים, והדרך לעשות בה שני נקבים, כדי שבשעת שפיכת הנוזלים מאחד הנקבים, יכנס אויר דרך הנקב האחר, כגון קופסת מיץ פירות מרובו וכדו', כתב החזו"א (אורח סי' נא ס"ק יא) שכל אחד מהנקבים נחשב כפתח העשוי להכניס ולהוציא, שהרי לפעמים שופך את הנוזלים בנקב האחד ובכנס אויר דרך הנקב האחר, ולפעמים להיפך. [אכן, אם הנקבים עשויים באופן שהשפיכה תיעשה דרך פתח מסוים ודק, הסתפק החזו"א (שם) אם יש לדון את העושה את שניהם יחד כעושה פתח העשוי להכניס ולהוציא, שיתכן שכן שאין הכניסה והוציאה נעשים דרך אותו הפתח, אין דינם כפתח העשוי להכניס ולהוציא. מאידך, הגר"ש אויערבך כתב (מאור השבת ח"א מכתב יח אות ג, ושש"כ פ"ט הע' כו, ח"ג שם), שכן שכניסת האויר נעשית אך ורק כדי שייכלו הנוזלים לצאת, אין הפתח שבו נכנס האויר נחשב כפתח העשוי להכניס, ולכן אין הנקבים נחשבים כפתח העשוי להכניס ולהוציא [ועיי' שהקשה, שאם כדברי החזו"א, אף אם יש בקופסה נקב אחד בלבד, יחשב הדבר כפתח העשוי להכניס ולהוציא, שכן בשעת השפיכה, מלבד שיוצאים הנוזלים דרך הנקב, אף נכנס דרכו אויר].

(6) והחזו"א כתב (אורח סי' נא ס"ק ז), שמחלוקת רש"י ותוס' היא אם יש איסור מהחזרה לעשות בחבית זו נקב שעשוי להכניס ולהוציא [ראה

מנועם אחר, שכן בכיסוי הכלים פתיחת ההברגה וסגירתה חשובים כשימוש בכלי, שהרי אין אפשרות להשתמש בכלי אם ישאר סגור או פתוח, אבל בסגור אפשר להשתמש כגובה מסוים כלי לפתוח את ההברגה כלל, ומשום כך אין פתיחת ההברגה וסגירתה במקום אחר חשובים כשימוש בכלי, אלא כיצירת כלי חדש.

[משנ"ב ס"ק מט]

כיון שהוא ע"ש רק כדי שלא תרד יותר²⁷.

(27) ואע"פ שעשיית חיזוק כדי למנוע קלקול אין בה משום איסור בתנא, מ"מ צידד הגר"ש אויערבך (שש"כ פ"טו הע' רלא), שפעולת חיזוק הנעשית בחפץ עצמו, ולא כהגנה חיצונית למניעת הקלקול, אסור לעשותה, ולפיכך אסור לשים לקה או סבון נחלי על גרב נילון במקום שהיא מתחילה להיפרם כדי למנוע את התפשטות הקרע. שאע"פ שאין בכך אלא מניעת התפשטות הקרע, מ"מ כיון שפעולה זו נעשית בגרע עצמה, אסור לעשותה.

[משנ"ב ס"ק נ]

הטעם, דמבטל כלי מהיכנו, שאינו יכול שוב לטלו משם כשכת²⁸.

(28) והמבטל כלי מהיכנו על ידי בלוי של הכלי, כגון המשתמש

ראויה לשימוש בכלי, אבל כשעושה בה שני נקבים אחד למעלה ואחד למטה אין זה מועיל, כיון שמיד כשעושה נקב אחד כבר עשה אותה לכלי, ואף אם עושה את שני החורים יחד אין זה מועיל, משום שאי אפשר לצמצם ונעשה אחד מהם קודם ובכך נעשה הקופסה לכלי, וכן ביאר הגר"ש קרליץ (חוט שני שם) ברעת החזו"א.

(4) מכאור שהמתין ראש החבית ומכוון לנקבה נקב יפה עובר באיסור דאורייתא של ימתקן מנא' כמבאר בשו"ע. והחזו"א כתב (אורח סי' נא ס"ק ז) שאין הדבר ברור, שיש לומר שאף אם כיוון בשבירת ראש החבית שהפתח יהיה חלק, אינו נחשב ככונה בכלי, אלא כמקלקל את הכלי, שכן בדרך כלל פתיחה בראש החבית נעשית על ידי הסרת המנופה שעליה, ולא על ידי שבירת הראש, וזה שעושה את השבירה בצורה יפה אין זה אלא כדי להפחית את הקלקול. לעומת זאת, העושה נקב יפה בצידיה של חבית חייב משום בונה, וכפי שכתב השו"ע, שכן פעמים שעושה אדם פתח בצידיה של חבית כדי שלא יצטרך לטרוח להסיר את המנופה.

[משנ"ב ס"ק ו]

ואם הוא נקב גדול שעשוי להכניס ולהוציא⁵, יש בו אסור תורה⁶.

